Europos Parlamentas
2019-2024

Teisės reikalų komitetas

2023/2080(INI)

14.7.2023

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Europos Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2020 m., 2021 m. ir 2022 m.
(2023/2080(INI))

Teisės reikalų komitetas

Pranešėja: Catharina Rinzema

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 6

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Europos Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2020 m., 2021 m. ir 2022 m. (2023/2080(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 2 ir 3 straipsnius,

– atsižvelgdamas į atitinkamai 2021 m. liepos 23 d. (COM(2021)0432), 2022 m. liepos 15 d. (COM(2022)0344) ir 2023 m. liepos 14 d. (COM(2023)0453) Komisijos 2020, 2021 ir 2022 m. metines ataskaitas dėl ES teisės taikymo stebėsenos,

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 20 d. rezoliuciją dėl Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2017, 2018 ir 2019 m. (2018/2011(INI))[1],

– atsižvelgdamas į 2003 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros[2],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto ir Peticijų komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0000/2023),

A. kadangi pagal ES sutarties 4 straipsnio 3 dalį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsnio 3 dalį ir 291 straipsnio 1 dalį pagrindinė atsakomybė už teisingą ir darnų ES teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę, jų taikymą ir įgyvendinimą per nustatytą laiką tenka valstybėms narėms; kadangi ES teisės aktai turėtų būti suformuluoti taip, kad būtų palengvintas jų perkėlimas į nacionalinę teisę;

B. kadangi pažeidimų, susijusių su bendrąja rinka, skaičius 2020–2022 m. labai sumažėjo (80 proc.); kadangi, Komisijai nevykdant priežiūros ir vykdymo užtikrinimo, tarpvalstybinis verslas ir laisvas asmenų, prekių, kapitalo ir paslaugų judėjimas ES galėtų būti labai varžomi;

C. kadangi atrodo, kad Komisija, vykdydama pažeidimo nagrinėjimo procedūras, pirmenybę teikia dialogui su nacionalinėmis valdžios institucijomis, o ne ieškinių joms pateikimui ES Teisingumo Teisme (ESTT), nes tai, jos nuomone, yra kraštutinė priemonė; kadangi 2016 m. Komisija, nagrinėdama pažeidimų atvejus ir skundus, nusprendė pirmenybę teikti sunkiausiems ES teisės pažeidimams, kurie daro didelį poveikį piliečių ir įmonių interesams; kadangi 2017 m. buvo pirmieji metai, kai Komisija taikė šį naują tikslingesnį požiūrį;

Dėl ES teisės taikymo stebėsenos ir užtikrinimo

[1] OL C 456, 2021 11 10, p. 56.
[2] OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

1. palankiai vertina Komisijos 2020, 2021 ir 2022 m. ataskaitas dėl ES teisės taikymo stebėsenos; mano, kad šios ataskaitos yra labai svarbios siekiant užtikrinti tinkamo ES teisės perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo tikrinimą, ir pripažįsta, kad jos sudaro sąlygas ES teisės aktų leidėjams nustatyti galimas problemas ir taisomąsias priemones;

2. pažymi, kad U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos veiklos laikotarpiu bendras naujų pažeidimų nagrinėjimo veiksmų, kurių ėmėsi Komisija, skaičius sumažėjo nuo 903 bylų 2020 m. iki 551 bylų 2022 m.; pabrėžia, kad bendras daug mažesnis pažeidimų, susijusių su bendrąja rinka, nagrinėjimo veiksmų skaičius (išskyrus bylų užbaigimą), palyginti su J. M. Barroso ir J. C. Junckerio vadovavimo Komisijai laikotarpiais, kelia nerimą; supranta Komisijos ir valstybių narių dialogo ikiteisminiame etape svarbą; vis dėlto mano, kad beveik vien tik dialogas ir neoficiali diplomatija gali paskatinti politinį Komisijos derėjimąsi su valstybėmis narėmis arba jos vykdomą dvigubų standartų taikymą; todėl apgailestauja, kad Komisija, regis, nenori pateikti ieškinių prieš valstybes nares Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, kai tai tikslinga; ragina Komisiją išsamiau paaiškinti, kaip ji teikia pirmenybę sunkiems ES teisės pažeidimams, ir patikslinti savo atrankos kriterijus; rekomenduoja Komisijai sutrumpinti dialogo laikotarpį ir nevengti bylinėjimosi;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija nebenaudoja „EU Pilot“ sistemos kaip numatytosios platformos, per kurią palaikomas dialogas su valstybėmis narėmis dėl įtariamų ES teisės pažeidimų, nes ji prie procedūros pridėjo papildomą biurokratinį lygmenį, nesukurdama realios vertės;

4. palankiai vertina tai, kad 2020 m. sukurta Bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo darbo grupė (SMET), kurią sudaro atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos ir Komisija; ragina darbo grupę nuolat bendradarbiauti su esama SOLVIT sistema; palankiai vertina dabartines pastangas nustatyti, kaip SMET gali padėti spręsti bylas, susijusias su netinkamu ES teisės taikymu, kurių SOLVIT nesugebėjo išspręsti; palankiai vertina teikiamas ataskaitas apie struktūrines SOLVIT bylas, kurios galėtų tapti SMET projektais;

Dėl ES teisės įgyvendinimo suderinimo

5. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis bendrų ir nuoseklių veiksmų, susijusių su perteklinio reglamentavimo problemomis; pažymi, kad nereikalingos papildomos administracinės naštos turėtų būti vengiama ir tokia našta turėtų būti netgi mažinama, siekiant išvengti bendrosios rinkos fragmentacijos, tačiau valstybės narės gali imtis platesnio užmojo priemonių tais atvejais, kai Sąjungos teisėje apibrėžiami tik minimalūs standartai; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją parengti konkrečias gaires valstybėms narėms, kad būtų užkirstas kelias nereikalingam pertekliniam reglamentavimui, įskaitant tikrinimo dėl perteklinio reglamentavimo šabloną, daugiausia dėmesio skiriant platesnio užmojo nacionalinių standartų, palyginti su atitinkamais ES teisės aktais ir kitų valstybių narių nacionalinės teisės aktais, būtinumo, proporcingumo ir įgyvendinamumo vertinimui, taip pat galimam tokių standartų poveikiui nacionalinei verslo aplinkai, siekiant užkirsti kelią nepalankioms konkurencinėms sąlygoms ir užtikrinti suderintas taisykles įmonėms;

6. mano, kad, siekdami sumažinti su pertekliniu reglamentavimu susijusias problemas, Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų sutelkti dėmesį į ES teisės aktų, parengtų remiantis teisinio aiškumo, skaidrumo ir teisinio tikrumo principais, priėmimą, kad juos būtų galima lengvai perkelti į nacionalinę teisę ir jie turėtų konkrečią Europos pridėtinę vertę; apgailestauja, kad pernelyg dažnai ES teisėkūros procese ieškoma dviprasmiškų kompromisų tarp trijų institucijų ir pamirštami galutiniai naudotojai (piliečiai, valstybės narės ar įmonės); pabrėžia, kad Sąjungos teisėje turi būti aiškiai nustatytos jos adresatų, ypač ES institucijų ir valstybių narių, teisės ir pareigos;

7. yra susirūpinęs dėl to, kad daugiašaliai tiekėjai naudojasi vadinamaisiais teritoriniais tiekimo suvaržymais, t. y. tiekėjo nustatytais apribojimais, trukdančiais mažmenininkams, pvz., pirkti prekes kitoje valstybėje esančioje centrinėje vietoje ir paskui jas platinti į kitas valstybes nares[3]; įspėja, kad dėl to ES vartotojai už tuos pačius kasdienius produktus moka daugiau nei kaimyninėje šalyje;

8. susirūpinęs pažymi, kad ES vidutinis perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis pailgėjo – direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę vidutinis laikotarpis 2019 m. buvo trimis mėnesiais ilgesnis nei 2018 m.;

°

° °

9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Regionų komitetui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir valstybių narių nacionaliniams parlamentams.

[3] Komisijos pateikti paaiškinimai: „<...> pagrindiniais prekės ženklais pažymėtų produktų gamintojai <...> nebūtinai bus tiesiogiai suinteresuoti mažinti kainas, todėl, kad išlaikytų kainų skirtumus, dėl sutarčių bando derėtis nacionaliniu lygmeniu. Mažų valstybių narių mažmenininkai teigia, kad kai jie ieško prekių tiekimo šaltinio iš kitų valstybių narių didmenininkų arba net tiesiogiai iš konkurencingesnėse ir geresnes kainas siūlančiose kaimyninių šalių rinkose veikiančių tiekėjų, jie yra nukreipiami į už konkrečią geografinę rinką atsakingą patronuojamąją bendrovę arba jų valstybėje narėje veikiantį didmenininką, kuris sudarinėja teritorinio tiekimo sutartis su tiekėjais. Tokie apribojimai sudaro sąlygas rinkos susiskaidymui ir gali nulemti didelius didmeninių kainų skirtumus skirtingose šalyse“ (2013 m. sausio 31 d. Komisijos žalioji knyga dėl nesąžiningos prekybos praktikos Europos įmonių tarpusavio maisto ir ne maisto produktų tiekimo grandinėje (COM(2013)0037)).

AIŠKINAMOJI DALIS

Kiekvienais metais Komisija skelbia praėjusių metų ES teisės taikymo stebėsenos ataskaitą. Ataskaitoje apžvelgiami pagrindiniai aspektai, susiję su tuo, kaip valstybės narės taiko ES teisę, ir Komisijos veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti jos vykdymą kitais metais. Ataskaitoje išdėstomi svarbiausi Komisijos tyrimai ir pažeidimo nagrinėjimo procedūros pagal Komisijos politinius prioritetus ir nurodomi pažeidimų atvejai, „EU Pilot“ procesai ir skundai pagal politikos sritis ir valstybes nares.